Xalqaro standardlar asosida maxsulotlarni eksport qilish

Maxmudova Maxliyo Maxsudovna
Buxoro davlat texnika universiteti 118-23 MSM guruh talabasi
e-mail: maxliyomaxmudova05@gmail.com

Annotatsiya. Bugun jahon tajribasi mamlakatlar iqtisodiy barqarorligini ta'minlashning asosiy omillaridan biri qishloq xo'jaligi tarmoqlarini rivojlantirish hamda eksport salohiyatini oshirish ekanini yaqqol ko'rsatmoqda. Yurtimizda so'nggi yillarda ushbu yo'nalishda bajarilayotgan keng ko'lamli ishlar, uzoq yillar davomida eskicha tizimda ishlab kelgan qishloq xo'jaligi sohasini tubdan isloh qilish, unga ilg'or va zamonaviy texnologiyalarni joriy etishga qaratilgan chora-tadbirlar oziq-ovqat sanoatini butunlay yangi bosqichga olib chiqdi. Shunga ko'ra, ushbu maqolada maxsulotlarni xalqaro standardlarga asosan eksport qilishga qaratilgan bir nechta muhim bosqichlar keltirilib o'tilgan.

Kalit so'zlar: maqsadli bozor, standard, sertifikatlash, qadoqlash, valyuta, logistika, marketing, networking

Annotation Today, world experience clearly shows that one of the main factors of ensuring the economic stability of countries is the development of agricultural sectors and the increase of export potential. The large-scale work carried out in this direction in recent years in our country, the radical reform of the agricultural sector, which has been operating in the old system for many years, and the measures aimed at introducing advanced and modern technologies have brought the food industry to a completely new stage. Accordingly, this article presents several important steps aimed at exporting products based on international standards.

Keywords: target market, standard, certification, packaging, currency, logistics, marketing, networking

Аннотация: Сегодня мировой опыт наглядно показывает, что одним из основных факторов обеспечения экономической стабильности стран является развитие отраслей сельского хозяйства и повышение экспортного потенциала. Масштабная работа, проведенная в этом направлении в последние годы в нашей стране, радикальное реформирование аграрного сектора, уже много лет действующего в старой системе, и меры, направленные на внедрение передовых и современных технологий, привели к пищевая промышленность на совершенно новый этап. Соответственно, в данной статье представлены несколько важных шагов, направленных на экспорт продукции по международным стандартам.

ISSN 3030-3907

Ключевые слова: целевой рынок, стандарт, сертификация, упаковка, валюта, логистика, маркетинг, сетевое взаимодействие.

Xalqaro standartlar, masalan, ISO (Xalqaro Standartlashgan Tashkilot), ASTM va IEC kabi tashkilotlar tomonidan ishlab chiqilgan. Ushbu standartlar mahsulotlarning sifatini, xavfsizligini va mosligini ta'minlaydi. ISO 9001 sifat boshqaruv tizimi, mahsulotlar va xizmatlar sifatini oshirishga qaratilgan. Bu tizimni joriy qilgan korxonalar, masalan, Toyota, sifat nazoratini kuchaytirib, global bozor talablariga javob bera olgan.

Xalqaro standartlar asosida mahsulotlarni eksport qilish bir necha muhim bosqichlardan iborat. Quyida ushbu jarayonni yengilroq tushunish uchun zaruriy qadamlar keltirilgan:

1. Bozorni o'rganish:
   - Maqsadli bozorni aniqlash: Qaysi davlatda mahsulotingizni eksport qilmoqchisiz?
   - Raqobatchilarni tahlil qilish: Ushbu bozorda raqobatchilar kimlar?
   - Shu va shunga o’xshash savollarga javob topiladi vas hu tariqa bozorni o’rganish ko’zda tutiladi.
2. Standartlarni bilish:
   - Xalqaro standartlar: ISO, ASTM, IEC kabi xalqaro standartlar va tovarlar uchun zarur bo'lgan sertifikatlar.
   - Mahalliy talablar: O'zbekistonning eksport qilinadigan mahsulotlar uchun qanday talablar mavjud?
3. Sertifikatlash:
   - Sertifikat olish: Mahsulotlaringizni xalqaro standartlarga mos kelishi uchun zarur bo'lgan sertifikatlarni oling.
   - Test va tekshiruv: Mahsulotlaringizni tegishli laboratoriyalarda sinovdan o'tkazing.
   - Mahsulot sifatini ta'minlashda sertifikatlashtirish jarayoni muhim ahamiyatga ega. Mahsulotlar sifatini va xavfsizligini tasdiqlovchi sertifikatlar iste'molchilarga ishonch beradi.M. P. K. Bozdagi tadqiqotlarga ko'ra, sertifikatlangan mahsulotlar iste'molchilar orasida ko'proq e'tibor qozonadi va bozor ulushi oshadi
4. Qadoqlash va belgilar:
   - Qadoqlash talablari: Mahsulotni eksport qilinadigan mamlakatlar uchun mos tarzda qadoqlang.
   - Teglar: Mahsulotning tarkibi va foydalanish bo'yicha ma'lumotlar kiritilgan belgilarni joylashtiring.
5. Transport va logistika:

ISSN 3030-3907

- Transport turi: Mahsulotni qanday transport vositalari orqali yetkazish rejalashtirilmoqda?
- Logistika: Yuklarni to‘g‘ri va xavfsiz yetkazib berish uchun zarur bo‘lgan logistik masalalarni hal qiling.
- Mahsulotlarni samarali tashish va logistika rejalashtirish, eksport jarayonining muvaffaqiyatini belgilaydi. Global logistika tarmog'i va yetkazib berish zanjirlari haqida o'ylash zarur.G. Christopher (2016) o'zining "Logistics and Supply Chain Management" kitobida, samarali logistika tizimlari raqobatbardosh ustunlikni ta'minlaydi deb ta'kidlaydi.

6.Huquqiy va moliyaviy masalalar:

- Eksport shartnomalari: Eksport shartnomalarini tayyorlang va imzolang.
- Valyuta va to'lov: To'lov usullarini va valyuta kurslarini hisobga oling.

7. Marketing va reklama:

- Marketing strategiyasi: Mahsulotni qanday targ'ib qilishni rejalashtiring.
- Networking: Xalqaro ko'rgazmalar va tadbirlarda ishtirok eting.

Maqsadli bozorni o'rganish va marketing strategiyalarini ishlab chiqish, eksport jarayonida muhim ahamiyatga ega. Bozor tadqiqotlari raqobatchilarni, iste'molchi xulqini va bozor talablarini tahlil qilish imkonini beradi.Nestlé kompaniyasi, yangi bozorlarni o'zlashtirishda o'zining marketing strategiyalarini global tadqiqotlar asosida shakllantiradi. Ular har bir hududning madaniyati va iste'molchilarning xulq-atvorini inobatga oladi

Xulosa qilib aytganda, xalqaro standartlarga mos mahsulotlarni eksport qilish jarayoni o'z ichiga bozorni o'rganish, sertifikatlash, qadoqlash va logistika kabi bir qancha muhim qadamlarni oladi. Bu jarayonda har bir bosqichni diqqat bilan bajarsangiz, eksport jarayonini muvaffaqiyatli va hech qanday qiyinchiliksiz amalga oshirishingiz mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Ishlab chiqarishda metrologik ta'minotining o'rni, ” Texnik jihatdan tartibga solishda metrologik ta’minot” Respublika ilmiy-amaliy anjumanining materiallar to’plami. Avliyakulov N. N
2. Пищевая и биологическая ценность национальных лепешек с использованием растительных экстрактов, Международный научно-образовательный электронный журнал «Образование и наука в XXI веке». Davlyatova M. B

ISSN 3030-3907

3. Понятие производства, материальное и нематериальное производство, ” Texnik jihatdan tartibga solishda metrologik ta’minot” Respublika ilmiy-amaliy anjumanining materiallar to’plami. Davlyatova M.B
4. Baxtiyorovna, D. M. (2022). Food safety management. Texas Journal of Multidisciplinary Studies, 8, 64-67.
5. Bakhtiyarovna, D. M., Shakhidovich, S. S., Khalilovich, M. K., Mukimovna, A. Z., & Karimovna, Y. N. (2020). Investigation Of The Effect Of Plant Extracts On The Rheological Properties Of Wheat Dough. The American Journal of Agriculture and Biomedical Engineering, 2(09), 41-47.
6. Glushenkova, A. I., Sagdullaev, S. S., & Davlyatova, M. B. (2017, September). Oil cake of sesamiumAcad. In S. YU. Yunusov institute of the chemistry of plant Substances AS RUz «12 th International Symposium on the Chemistry of Natural Compounds (p. 202).
7. Davlyatova, M. B., Shernazarova, D. S., & Rashidova, G. N. (2022). Studying the effect of plant extracts on the rheological properties of wheat flour. Science and Education, 3(12), 398-405.
8. Bahtiyarovna, D. M., Shakhsaidovich, S. S., Khalilovich, M. K., Mukimovna, A. Z., & Karimovna, Y. N. (2020). Nutritional And Biological Value Of National Breads With The Use Of Vegetable Extracts. The American Journal of Agriculture and Biomedical Engineering, 2(09), 85-96.
9. Давлятова, М. Б., & Рашидова, Г. Н. ПОЛУЧЕНИЕ ЦЕЛЕБНЫХ НАЦИОНАЛЬНЫХ ХЛЕБОБУЛОЧНЫХ ИЗДЕЛИЙ С ДОБАВКАМИ ПО СТАНДАРТУ.
10. Davlyatova, M., & Rashidova, G. (2022). OBTAINING HEALING NATIONAL BAKERY PRODUCTS WITH ADDITIVES ACCORDING TO THE STANDARD. Science and Innovation, 1(5), 135-149.
11. Glushenkova, A. I., Sagdullaev, S. S., & Davlyatova, M. B. (2017, September). Oil cake of sesamiumAcad. In S. YU. Yunusov institute of the chemistry of plant Substances AS RUz «12 th International Symposium on the Chemistry of Natural Compounds (p. 202).
12. Bakhtiyorovna, D. M., Shukhratovna, S. D., & Nodirovna, R. G. (2023). Quality of Service and its Provision, Definition and Principles of SLA. Web of Synergy: International Interdisciplinary Research Journal, 2(5), 650-653.
13. Davlyatova, M. B., Shernazarova, D. S., & Rashidova, G. N. (2022). Studying the effect of plant extracts on the rheological properties of wheat flour. Science and Education, 3(12), 398-405.

ISSN 3030-3907

14. Davlyatova, M., & Rashidova, G. (2022). ПОЛУЧЕНИЕ ЦЕЛЕБНЫХ НАЦИОНАЛЬНЫХ ХЛЕБОБУЛОЧНЫХ ИЗДЕЛИЙ С ДОБАВКАМИ ПО СТАНДАРТУ. Science and innovation, 1(A5), 135-149.
15. Sagdullaev, S. S., Inoyatova, F. I., Glushenkova, A. I., & Davlyatova, M. B. (2017, September). Lipids of zizyphusjujuba fruitsAcad. In S. YU. Yunusov institute of the chemistry of plant Substances AS RUz «12 th International Symposium on the Chemistry of Natural Compounds.
16. Baxtiyorovna, D. M., & Zohirovna, X. N. (2024). QIZILMIYA O'SIMLIGINING FOYDALI, ZARARLI HAMDA DORIVORLIK XUSUSIYATLARI. SO 'NGI ILMIY TADQIQOTLAR NAZARIYASI, 7(5), 338-343.
17. Давлятова, М. Б., & Ходжиева, Н. З. (2024). ПЕРВИЧНАЯ ПЕРЕРАБОТКА СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОЙ ПРОДУКЦИИ. MASTERS, 2(4), 22-28.
18. Bakhtiyorovna, D. M., Zohirovna, K. N., & Shomurod, K. S. (2024). PRELIMINARY PROCESSING OF RURAL KHOJALY PRODUCTS. MASTERS, 2(4), 16-21.
19. Baxtiyorovna, D. M., Zohirovna, X. N., & Shomurod o'gli, X. S. (2024). QISHLOQ XOJALIK MAHSULOTLARINI QAYTA DASTLABKI QAYTA ISHLASH. BIOLOGIYA VA KIMYO FANLARI ILMIY JURNALI, 2(4), 28-33.
20. Bakhtiyorovna, D. M., Zohirovna, K. N., & Davylatova, M. B. (2024). FOOD DISTRESS MANAGEMENT. Научный Фокус, 1(12), 53-58.
21. Bakhtiyorovna, D. M., Zohirovna, K. N., Sherzod, K., & Laziz, Y. (2024). PLUM DRYING TECHNALOGY. BIOLOGIYA VA KIMYO FANLARI ILMIY JURNALI, 2(4), 1-5.
22. Baxtiyorovna, D. M., Zohirovna, X. N., & Shomurod o'gli, X. S. (2024). MEVA-SABZAVOTLANI QURITISH USULLARI QISHLOQ XOJALIK MAHSULOTLARINI QAYTA DASTLABKI QAYTA ISHLASH. BIOLOGIYA VA KIMYO FANLARI ILMIY JURNALI, 2(4), 22-27.
23. Baxtiyorovna, D. M., Zohirovna, X. N., & Shomurod o'gli, X. S. (2024). OZIQ-OVQAT MAXSULOTLARINI XAFSIZLIGINI BOSHQARISH. JOURNAL OF INNOVATIONS IN SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL RESEARCH, 7(3), 9-14.
24. Давлятова, М. Б., & Шерназарова, Д. Ш. (2023). МЕВА ВА САБЗАВОТЛАРНИ ХАЛКАРО СТАНДАРТ ТАЛАБИ АСОСИДА

ISSN 3030-3907

ҚАДОҚЛАШДА ЗАМОНАВИЙ ТЕХНОЛОГИЯЛАР. Лучшие интеллектуальные исследования, 4(1), 137-145.

25. Kamolova, M. K., Kamolova, M. K., Bozorova, S. N., & Ubaydulloyeva, S. L. (2023). LIFE PATHS OF GREAT FIGURES, GREAT SUFFERINGS, BRAVE AND HEROIC CHILDREN. SCHOLAR, 1(31), 156-160.
26. Bakhtiyorovna, M. D. (2022). FACTORS AFFECTING DYSMORPHOPHOBIA IN ADOLESCENTS. Uzbek Scholar Journal, 3, 55-57.
27. Xudoyberdiyevna, K. M. (2023). Management System Requirements for Certification Bodies. Web of Synergy: International Interdisciplinary Research Journal, 2(5), 620-624.

ISSN 3030-3907